

Základní postupy při budování bezpečnostního systému

Základní definice

- **Bezpečnost muzea** je okamžitá hodnota schopnosti muzea k plnění jedné z jeho základních funkcí, tj. ochrany zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku a své dobré pověsti.
- **Riziko** je vyjádření četnosti a dopadu mimořádné události ohrožující sbírkové předměty.
- **Analýza rizik** je proces identifikace míry a četnosti ohrožení organizace (jejich zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku i pověsti organizace).

Základní definice

- **Akceptovatelným rizikem** je taková míra a četnost určitého ohrožení, která nezpůsobí organizaci významnou ztrátu (např. poškození sbírkového předmětu, újmu na zdraví apod.). Míru akceptace rizika, tedy i ztráty, určuje každá organizace sama v souladu s právním řádem České republiky a dobrými mravy.
- **Bezpečnostní politika** definuje na základě analýzy rizik požadovanou úroveň bezpečnosti muzea (míru akceptace rizik).
- **Bezpečnostní systém muzea** je souhrn všech technických prostředků a organizačních opatření, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti muzea na požadované úrovni.

Profesní etický kodex ICOM pro muzea

Čl. 2 Muzea, která spravují sbírky je uchovávají v zájmu společnosti a jejího rozvoje

– Ochrana sbírek

- 2.21 Ochrana proti katastrofám
- 2.22 Bezpečnost sbírek a její dokumentace (vč. úniku citlivých informací)
- ...

Legislativa a metodika

Zákon č. 122/ 2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších předpisů

3 – 8 Centrální evidence sbírek

9 Ochrana sbírek

- Zajistit ochranu sbírky před krádeží a vloupáním
- Zajistit ochranu před sbírky před poškozením, zejména nepříznivými vlivy prostředí
- Zajistit preparaci, konzervaci a restaurování
- Vést sbírkovou evidenci
- Stanovit režim zacházení
- Provádět inventarizaci
- ...

Legislativa a metodika

Vyhláška MK č. 275 ze dne 28.7.2000, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.

1 Trvalé uchovávání sbírek muzejní povahy a sbírkových předmětů

- ochrana sbírek proti požáru, poškození vodou nebo chemickými látkami,
- uchování sbírkových předmětů v prostorách zajištěných mechanickými nebo elektronickými ochrannými systémy nebo jejich kombinací, se stanoveným režimem vstupu cizích osob, případně v prostorách pod stálou ostrahou,
- zajištění bezpečnosti sbírkových předmětů při manipulacích se sbírkovými předměty a při jejich převodech.
- ...

Legislativa a metodika

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn

■ Část druhá – Péče o kulturní památku - **Ochrana a užívání kulturních památek** 9

■ (1) Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.

■ Povinnost pečovat o zachování kulturní památky, udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením má také ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe.

Legislativa a metodika

Zákon č. 412/2005 Sb., O ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti

- Ochrana utajovaných skutečností
- Bezpečnost informačních a komunikačních prostředků
- **Certifikace technických prostředků**
- ...

Legislativa a metodika

Přílohy k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění nařízení vlády č. 240/2008 Sb.

– Seznam utajovaných informací v oblasti působnosti Ministerstva kultury

- 1. Projektová dokumentace elektrické zabezpečovací signalizace, uzavřeného televizního systému, tísňového systému nebo systému pro kontrolu vstupu sloužící ochraně objektu, v nichž jsou uchovávány kulturní statky, proti krádežím, loupežím a poškozování cizí věci
- 2. Souhrnná informace o stavu realizace zabezpečení kulturních statku proti krádežím, loupežím a poškozování cizí věci

Legislativa a metodika

Vyhláška č. 23/2008 Sb., O technických podmínkách požární ochrany staveb

- 26 Stavba památkově chráněná
  - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
  - b) stabilní hasicí zařízení
  - v jedinečných prostorech staveb, nebo v prostorech s jedinečnými historickými sbírkami
  - v jedinečných dřevěných stavbách
- 27 Ochrana movitých kulturních památek
  - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
  - b) stabilní hasicí zařízení, jde li o jedinečnou sbírku historických předmětů

Legislativa a metodika

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O MOVITÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE NA LÉTA 2010 - 2014 (KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ) + Usnesení vlády č. 862/2010

III. STRATEGICKÉ CÍLE

- ✚ Dále zajišťovat účinnou preventivní ochranu movitého kulturního dědictví před následky mimořádných situací, před nepříznivými vlivy prostředí a před krádežemi, vloupáními a požáry a zajistit zmírňování následků nelegálně vyvážených kulturních statků.

Legislativa a metodika

Metodický pokyn č. 10012/2010

- Upravuje základní postupy organizace při ochraně sbírek před krádežemi, vloupáními a požárem
- Zakládá praxi kontinuální analýzy rizik
- Rozděluje okamžitá a koncepční řešení
- Definuje prostředky k eliminaci rizik

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Základní analýza

Bezpečnostní
plán

Zadávací
dokumentace

Výběr dodavatele (technického řešení)

Budování bezpečnostního systému – bezpečnost stále dokola

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Projektový tým přípravné fáze a jeho ustavení

- ▣ Pracovník oddělení bezpečnosti sbírek
- ▣ Ekonom
- ▣ Investiční referent
- ▣ Konzervátor - restaurátor
- ▣ Kurátor (vedoucí) sbírky

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Základní analýza

- Identifikace hrozeb
- Analýza rizik
- Stanovení bezpečnostní politiky organizace – míra akceptace rizik

Bezpečnostní plán muzea

- Stanovení hrozeb a akceptace rizik pro jednotlivé objekty i jejich vnitřní prostory
- Návrh zabezpečení různých typů muzejních prostor a objektů (omezení a doporučení výběru prostředků realizace bezpečnostního systému)

Výstup: Zpracovaná zadávací dokumentace

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

- Optimalizace výběru bezpečnostních technologií
- Nastavení výhodných smluvních vztahů
- Rozdělení odpovědnosti členů týmu pro realizační fázi

**Výstup: Vybraný dodavatel
bezpečnostního systému, muzeum
připravené k zahájení jeho
budování**

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Identifikace hrozeb

- Pokud chceme něco chránit, musíme nejprve zjistit, proti čemu dotyčnou věc nebo osobu chránit chceme.
- Metoda empirická (zkušenosti a archivní prameny).
- Metoda systematická – vymezení možných hrozeb jednotlivých objektů dle jejich současného stavu.

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Analýza rizik

- souvztažně kvantifikuje pravděpodobnost výskytu těchto hrozeb, stupeň jejich nebezpečnosti a rezistenci stávajícího bezpečnostního systému budovy
- hodnotí míru a četnost každého ohrožení organizace (jejich zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku...)
- podle naléhavosti řešení setřídí procesy, které musíme přijmout ke snížení následků jednotlivých dopadů hrozeb

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Analýza rizik

■ Výše rizika pro každé ohrožení organizace lze pak vyjádřit např. v pěti stupních:

- zanedbatelná,
- přijatelná,
- přijatelná s výhradami,
- téměř nepřijatelná,
- nepřijatelná.

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Analýza rizik

Tabulka I: Hodnocení rizik (jednoduchá analýza rizik)

Číslo místnosti	Popis hrozby	Pravděpodobnost výskytu (1-5)	Opatření předcházející výskytu problému	Opatření ke snížení důsledku v případě výskytu problému	Posouzení závažnosti dopadu výskytu hrozby (1-5)	Výše rizika	Posouzení účinnosti nástrojů navržených pro eliminaci (1-5)
XI Požár							
1	Možné vznícení chemických konzervačních látek používaných v laboratorích	3	Pravidelná a důsledná kontrola používání a skladování těchto prostředků, v prostorách instalována elektrická požární signalizace	V prostorách instalován stabilní hasicí zařízení s okamžitou reakcí v případě detekce z elektrické požární signalizace	5	3	4
XI Krádež vloupáním							
1	Možnost vloupání okny v přízemí	3	Instalované venkovní kamery a osvětlení budovy	Instalovaná elektrická zabezpečovací signalizace ve vhodné kombinaci s vnitřními mřížemi na oknech	3	2	4
X2 Požár							
1	Omezená možnost vznícení malé části výstavního fundusu	1	Pravidelná a důsledná kontrola, v prostorách instalována elektrická požární signalizace	V prostorách instalován stabilní hasicí zařízení s okamžitou reakcí v případě detekce z elektrické požární signalizace	5	2	4
X2 Krádež vloupáním							
1	Možnost vloupání přes střechu	2	Instalované venkovní kamery a osvětlení budovy	Instalovaná elektrická zabezpečovací signalizace bez mříží, objekt napojen na PCO PČR.	3	2	2

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh způsobu vyhodnocení a zásahu

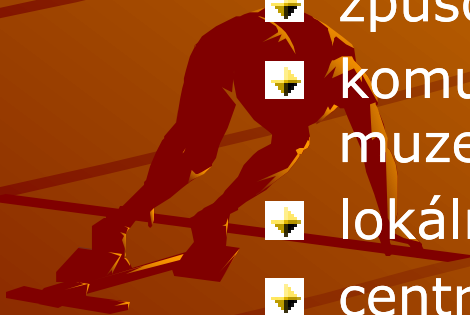
- stálá služba a zásahová jednotky na objektu
- stálá služba na objektu, zásahová jednotky mimo objekt
- objekt bez stálé služby, napojen na pult centralizované ochrany PČR, městské policie nebo soukromé agentury

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh integrace systémů

- definice výstupů z jednotlivých technických subsystémů (EZS, EPS, CCTV, MaR, ACS, SHZ,...)
- způsob spolupráce mezi jednotlivými subsystémy
- komunikace v rámci systému ostrahy uvnitř i vně muzea vč. přenosu informací intervenčním jednotkám
- lokální řídicí a monitorovací systémy a jejich výstupy
- centrální monitorovací a řídicí pracoviště

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh zabezpečení různých typů muzejních prostor a objektů

Pravidlo kritické cesty

Čas, který potřebuje pachatel trestné činnosti jakéhokoliv druhu vedoucí ke krádeži, zničení nebo poškození předmětu, musí být delší nebo přinejmenším shodný s časem od okamžiku detekce takové činnosti, přenos informace o této činnosti do místa trvalé obsluhy (centrálního operačního střediska), jeho vyhodnocení a zásahu určené jednotky.

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh zabezpečení různých typů muzejních prostor a objektů

Sbírkové předměty nesmí ani na okamžik zůstat bez dozoru (ať již pomocí bezpečnostních technických systémů nebo ostrahy).

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Zadávací dokumentace v případě samostatné investice

- návrh zabezpečení jednotlivých objektů a prostor bez určení technických prostředků (co a proti čemu chránit, příp. co, proti čemu a přibližně jakým způsobem chránit)
- přesné definování omezujících faktorů pro instalaci a provoz (památkový charakter budovy, omezená možnost kabeláže, omezení mechanických zábran z titulu veřejných prostor...)
- přesná definice způsobu využití jednotlivých prostor v čase
- výstupy z jednotlivých technických subsystémů
- spolupráce jednotlivých technických subsystémů
- způsob a vyhodnocení zásahu
- ostatní náležitosti dle zákona o veřejných zakázkách č. 137/2006

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Zadávací dokumentace v případě rozsáhlé investice, vyžadující stavební povolení

- ❑ samostatný projekt EPS
- ❑ samostatný projekt SHZ
- ❑ návrh zabezpečení jednotlivých objektů a prostor bez určení technických prostředků (co a proti čemu chránit, příp. co, proti čemu a přibližně jakým způsobem chránit)
- ❑ přesné definování omezujících faktorů pro instalaci a provoz (památkový charakter budovy, omezená možnost kabeláže, omezení mechanických zábran z titulu veřejných prostor...)
- ❑ přesná definice způsobu využití jednotlivých prostor v čase
- ❑ výstupy z jednotlivých technických subsystémů
- ❑ spolupráce jednotlivých technických subsystémů
- ❑ způsob a vyhodnocení zásahu
- ❑ informace o specifikách provozní fáze projektu (prodloužené záruky, revize zařízení, roční náklady na energii, disponibilní počet obsluhy velína, atd.)
- ❑ komunikace s ostatními účastníky projektu
- ❑ ostatní náležitosti dle zákona o veřejných zakázkách č. 137/2006

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Optimalizace výběru bezpečnostních technologií (projektový tým)

- posouzení technické kvality navržených řešení (doporučuje se spolupráce s externími konzultanty)
- posouzení ceny dodávky, vč. kontroly ceny zásadních komponentů dodávky
- posouzení ročních provozních nákladů (revize, energetická náročnost, lidské zdroje...)
- posouzení náročnosti obsluhy a používání jednotlivých subsystémů
- návaznost na Integrovaný záchranný systém ČR (HZS, PČR)
- návaznost na již existující systémy muzea

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Nastavení výhodných smluvních vztahů

- Přesná specifikace rozsahu díla
- Harmonogram plnění projektu se závaznými termíny
- Způsob plateb
- Způsob uvádění jednotlivých celků do provozu, vč. způsobu jejich fyzické převímky
- Zajištění komunikace s ostatními stranami účastnými projektu
- Pravidelné revize a prohlídky po určenou dobu provozu se specifikací ceny
- Závazná záruka na odvedené dílo
- Pokuty za prodlení a nedodělky
- ...

Budování bezpečnostního systému – realizační fáze

Projektový tým realizační fáze

- Pracovník oddělení bezpečnosti sbírek
- Ekonom
- Investiční referent
- Konzervátor - restaurátor
- Kurátor (vedoucí) sbírky
- Zástupce dodavatele
- Zástupci ostatních stran zúčastněných v projektu (NPÚ, PČR, HZS apod.).

Budování bezpečnostního systému – realizační fáze

Instalace bezpečnostního systému

- Zpracování prováděcí dokumentace
- Pravidelné schůzky projektového týmu v průběhu projektu
- Neustálá kontrola dodavatele – vedení deníku stavby
- Včasné řešení a projednání změn v průběhu projektu
- Pečlivé testování instalovaných technologií
- Zpracování dokumentace skutečného stavu

Ukázky odcizených uměleckých děl

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež v roce 1972

Frans Hals - Jasper Schade

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

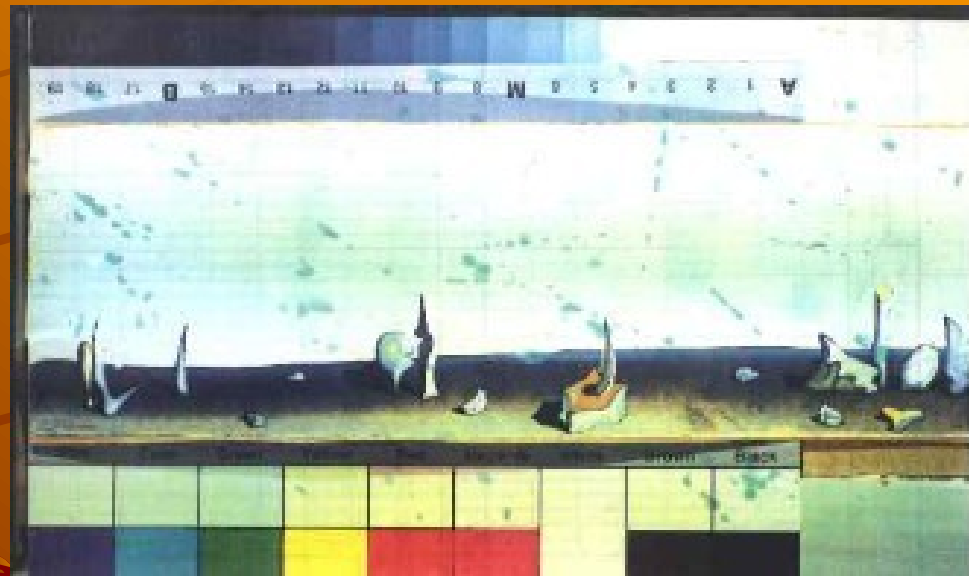
Národní galerie v Praze, krádež v roce 1972

Doménikos Theotokópulos, s.c. Greco – Modlící se Kristus

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež v roce 1987

Yves Tanguy: Abstraktní krajina

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež 6. května 1991

Picasso: Mandolina a sklenice pernodu

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež 6. května 1991

Picasso: Stůl s pohárem

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež 6. května 1991

Picasso: Přístav v Cadaques

Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie

Národní galerie v Praze, krádež 6. května 1991

Picasso: Absint a karty